

Montae
& Partners

Wet toekomst pensioenen

Grensoverschrijdende aspecten

Expertisesessie in samenwerking met Maastricht University

6 april 2023 | Frank Janse

Uw partner voor het Pensioenakkoord

01. Introductie

02. Inkomende werknemers

03. Uitgaande werknemers

04. Pensioengerechtigden

05. Keuzebegeleiding

06. PEPP

07. Buitenlandse pensioenuitvoerder

Introductie

Introductie

Betekenis grensoverschrijdend

grens·over·schrij·dend (bijvoeglijk naamwoord)

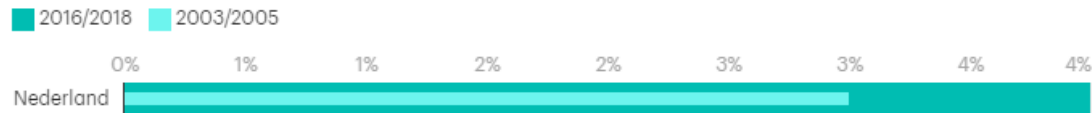
- 1 zich over de landsgrens begevend
- 2 bep. normen te buiten gaand: *grensoverschrijdend gedrag*

Bron: Van Dale

Grensoverschrijdend werknemersverkeer

Diverse groep werkenden

Nederland telde in de periode 2016 tot 2018 gemiddeld zo'n 380.000 kenniswerkers uit het buitenland, ook wel 'expats' genoemd.

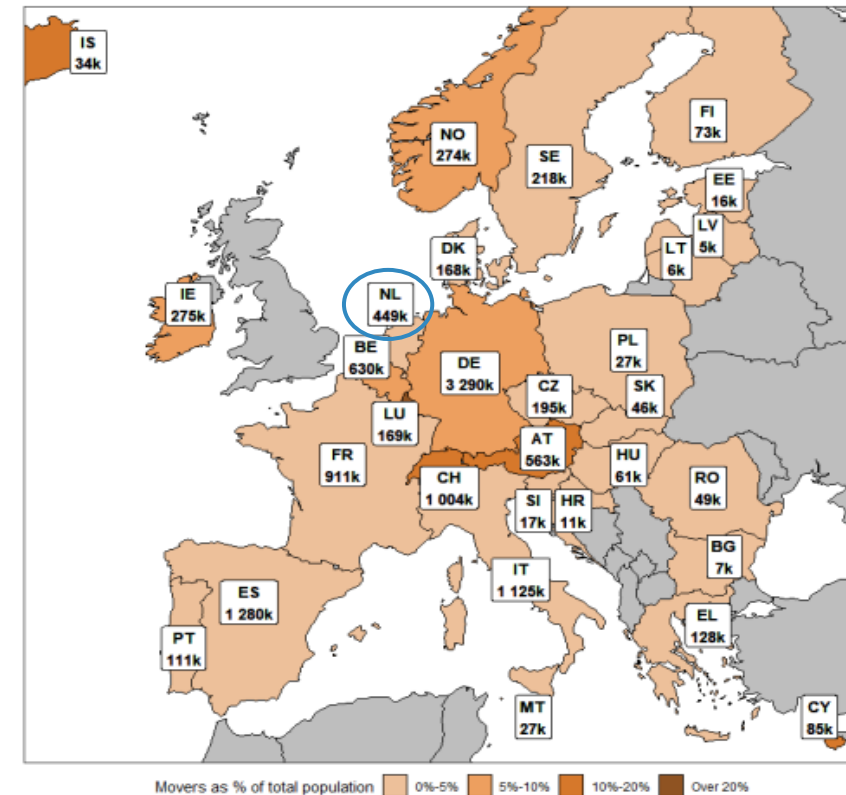

Aantal internationale kenniswerkers als percentage van de beroepsbevolking.

Grafiek: RTL Z • Bron: CBS

Figure 1: EU movers aged 20-64 years in EU-27 and EFTA countries (1 000s and % of the total working age population), 2020

Bron: Annual report on Intra-EU labour mobility 2021, European Commission

Introductie

Aandacht voor grensoverschrijdende werknemer in WTP

Eerste Kamer der Staten-Generaal **1**

Vergaderjaar 2022–2023

36 067 **Wijziging van de Pensioenwet, de Wet inkomstenbelasting 2001 en enige andere wetten in verband met herziening van het pensioenstelsel, standaardisering van het nabestaandenpensioen, aanpassing van de fiscale behandeling van pensioen en enige andere wijzigingen ten aanzien van pensioen (Wet toekomst pensioenen)**

B **GEWIJZIGD VOORSTEL VAN WET**
22 december 2022

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut doen te weten:
Alzo Wij in overweging genomen hebben dat het wettelijk is om het pensioenstelsel te herzien, over te gaan tot standaardisering van het nabestaandenpensioen en de fiscale behandeling van pensioen te wijzigen;
Zo is het dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL 1. ~~DE WET~~

De Pensioenwet wordt gewijzigd:

A

Artikel 1 wordt aangevuld met:

1. In de definitie van werknemer wordt de lid vervangen door «55, vijfde lid».

2. In de definitie van arbeidsongevallen wordt «een gedeeltelijke uitkering» vervangen door «een gedeeltelijke uitkering».

3. In de definitie van collectief toelatingsmechanisme wordt «in variabele uitkeringen» vervangen door «in variabele uitkeringen van flexibele premieovereenkomsten».

4. De definitie van kapitaalovereenkomst vervalt.

la36067-8
020-0001-7331
1-01-verwijzingspagina 2022

Eerste Kamer, vergaderjaar 2022–2023, 36 067, B 1

der Staten-Generaal **2**

Wijziging van de Pensioenwet, de Wet inkomstenbelasting 2001 en enige andere wetten in verband met herziening van het pensioenstelsel, standaardisering van het nabestaandenpensioen, aanpassing van de fiscale behandeling van pensioen en enige andere wijzigingen ten aanzien van pensioen (Wet toekomst pensioenen)

MEMORIE VAN TOELICHTING

Inhoudsopgave blz.

1. Inleiding	1
2. Doelstelling	16
3. Wettelijk kader pensioenovereenkomsten in het nieuwe pensioenstelsel	26
4. Financieel toelingskader tijdens de transitieperiode	61
5. Waarborgen voor een evenwichtige transitie	77
6. Financieel toelingskader na de transitieperiode	132
7. Wijziging fiscaal pensioenstelsel	138
8. Governance in het nieuwe pensioenstelsel	147
9. Informatievoorschriften in het nieuwe pensioenstelsel	153
10. Juridische houdbaarheid en rechtsbescherming	160
11. Nabestaandenpensioen	192
12. Experimenteerterruimte ten behoeve van pensioenopbouw voor zelfstandigen	208
13. Inkorten wachttijd uitzendsector	223
14. Gevoelgen voor burgers, bedrijven en overheid	224
15. Overgangsrecht	256
16. Consultatie, toetsen en adviezen	263
Artikelsgewijze toelichting	354

ALGEMEEN

Hoofdstuk 1

Dit hoofdstuk betreft op hoofdlijnen wat de aanpak is voor de herziening van het pensioenstelsel en met welke maatregelen de regering deze herziening wil realiseren. De betreffende maatregelen worden in de hoofdstukken 2 tot en met 9 gedetailleerd beschreven. Naast de maatregelen gericht op de herziening van het pensioenstelsel bevat dit wettvoorstel tevens voorstellen voor de standaardisering van het nabestaandenpensioen in de tweede pijler, de experimenteerterruimte voor

la36067-3
020-0001-7331
1-01-verwijzingspagina 2022

Tweede Kamer, vergaderjaar 2021–2022, 36 067, nr. 3 1

der Staten-Generaal **2**

Wijziging van de Pensioenwet, de Wet inkomstenbelasting 2001 en enige andere wetten in verband met herziening van het pensioenstelsel, standaardisering van het nabestaandenpensioen, aanpassing van de fiscale behandeling van pensioen en enige andere wijzigingen ten aanzien van pensioen (Wet toekomst pensioenen)

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG
Ontvangen 17 mei 2022

De regering heeft met belangstelling kennisgenomen van het verslag van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid. In deze nota wordt bij de beantwoording in beginsel de hoofdstukindeling van het verslag gevolgd. Met het oog op het overzicht zijn de antwoorden op vragen die op hetzelfde onderwerp betrekking hebben, zoveel mogelijk bijeengebracht.

In deze nota wordt aanleiding van het verslag gaat de regering in op de meeste vragen van de leden van de verschillende fracties. Een beperkt aantal afzonderlijke vragen behoeven nader uitwerking, deze zijn nog niet beantwoord. De regering heeft erop toegezien om de reeds afgeronde antwoorden te laten in te dienen. Het verslag van de afzonderlijke vragen wordt in te dien zake afzonderlijk naar aanleiding van het verslag wordt in te dien zake afzonderlijk naar aanleiding van de beantwoording volgt naar

Inhoudsopgave blz.

I. Algemeen	2
1. Inleiding	2
2. Doelstelling	2
3. Wettelijk kader pensioenovereenkomsten in het nieuwe pensioenstelsel	8
4. Financieel toelingskader tijdens de transitieperiode	28
5. Waarborgen voor een evenwichtige transitie	71
6. Financieel toelingskader na de transitieperiode	105
7. Wijziging fiscaal pensioenstelsel	107
8. Governance in het nieuwe pensioenstelsel	114
9. Informatievoorschriften in het nieuwe pensioenstelsel	121
10. Juridische houdbaarheid en rechtsbescherming	130
11. Nabestaandenpensioen	136
12. Experimenteerterruimte ten behoeve van pensioenopbouw voor zelfstandigen	155

la36067-11
020-0001-7331
1-01-verwijzingspagina 2022

Tweede Kamer, vergaderjaar 2021–2022, 36 067, nr. 7 1

der Staten-Generaal **2**

Wijziging van de Pensioenwet, de Wet inkomstenbelasting 2001 en enige andere wetten in verband met herziening van het pensioenstelsel, standaardisering van het nabestaandenpensioen, aanpassing van de fiscale behandeling van pensioen en enige andere wijzigingen ten aanzien van pensioen (Wet toekomst pensioenen)

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET NADER VERSLAG
Ontvangen 1 juli 2022

De regering heeft met belangstelling kennisgenomen van het nader verslag van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid. In deze nota wordt bij de beantwoording in beginsel de hoofdstukindeling van het nader verslag gevolgd. Met het oog op het overzicht zijn de antwoorden op vragen die op hetzelfde onderwerp betrekking hebben, zoveel mogelijk bijeengebracht.

Inhoud blz.

I. Algemeen	2
1. Inleiding	2
2. Doelstelling	2
3. Wettelijk kader pensioenovereenkomsten in het nieuwe pensioenstelsel	7
4. Financieel toelingskader tijdens de transitieperiode	17
5. Waarborgen voor een evenwichtige transitie	37
6. Financieel toelingskader na de transitieperiode	41
7. Wijziging fiscaal pensioenstelsel	78
8. Governance in het nieuwe pensioenstelsel	79
9. Informatievoorschriften in het nieuwe pensioenstelsel	83
10. Juridische houdbaarheid en rechtsbescherming	88
11. Nabestaandenpensioen	95
12. Experimenteerterruimte ten behoeve van pensioenopbouw voor zelfstandigen	101
13. Inkorten wachttijd uitzendsector	107
14. Gevoelgen voor burgers, bedrijven en overheid	112
15. Overgangsrecht	117
16. Consultatie, toetsen en adviezen	122
II. Artikelsgewijs	126

la36067-11
020-0001-7331
1-01-verwijzingspagina 2022

Tweede Kamer, vergaderjaar 2021–2022, 36 067, nr. 11 1

Bladeren:
[1-50] [51-100] [101-150] [151-200] [201-230] documenten

7 maart 2023
korte aantekeningen commissie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW)

1 maart 2023
verslag van een schriftelijk overleg met de minister voor APP over het advies van de Commissie Parameters [EK 36.067 / 32.043, E](#)
Op 7 maart 2023 voor kennisgeving aangenomen door de Commissie SZW.

24 februari 2023
brief van de minister voor APP met de voorhang van het ontwerpbesluit vanwege vaststelling van de parameters vanaf inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen
[EK 36.067 / 32.043, D](#) Bevat bijlagen

15 februari 2023
Conceptverslag tweemaal aan Pensioenonderwerpen (CD d.d. 19/01) [EK 36.067 / 32.043, C](#)
TK, nog niet als Kamerstuk geregistreerd

8 februari 2023
Verslag van een commissiedebat, gehouden op 19 januari 2023, over pensioenonderwerpen [EK 36.067 / 32.043, B](#)
TK 32.043, 601

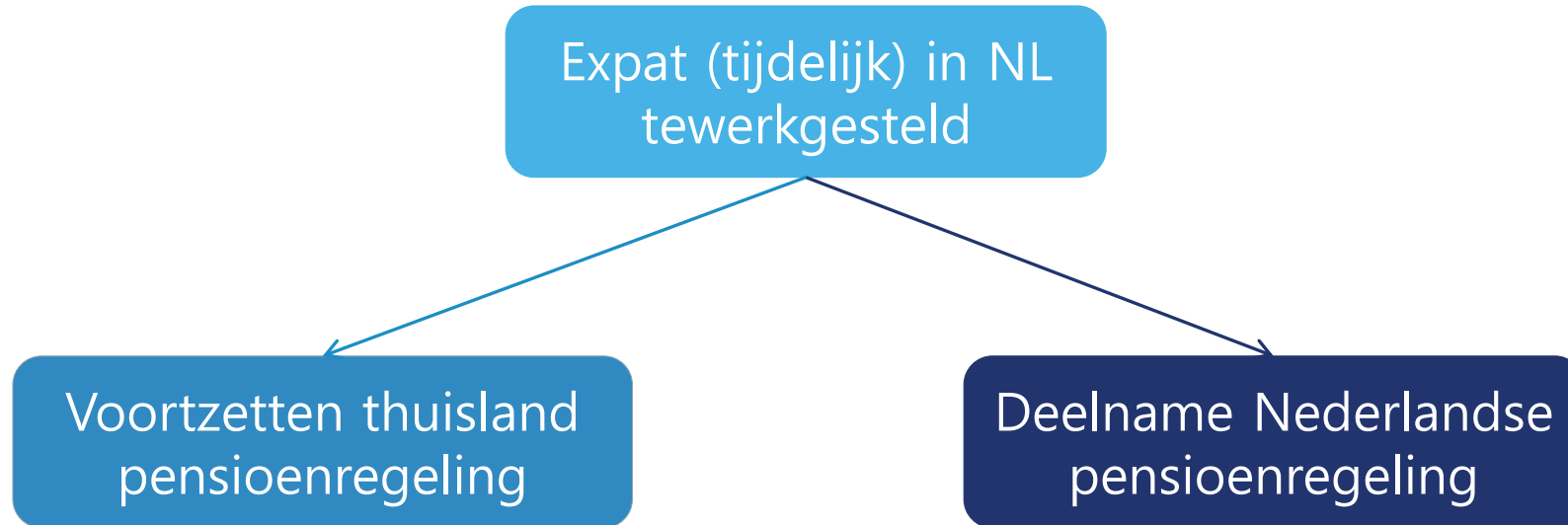
6 februari 2023
brief regering; Reactie op verzoek commissie over o.a. de stand van zaken Wet toekomst pensioenen
TK 32.043, 600 Bevat bijlage

6 februari 2023
brief regering; Planningsbrief Wet toekomst pensioenen
TK, 187 Bevat bijlage

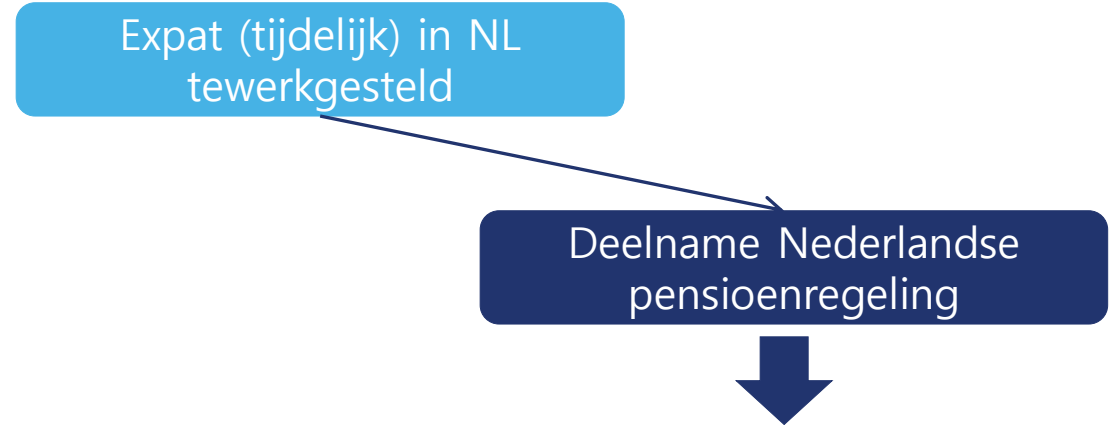

Inkomende werknemers

Inkomende werknemers

Inkomende werknemers

- Vanaf transitiedatum moet de pensioenregeling in beginsel voldoen aan de WTP:
 - Premieovereenkomst
 - Leeftijdsonafhankelijke premie
 - Nieuwe vormgeving nabestaandenpensioen
 - Enz.
- Inkomende werknemers die voor transitiedatum al deelnemer zijn, krijgen te maken met transitieperikelen:
 - Invaren (pensioenregeling uitgevoerd door pensioenfonds)
 - Compensatie voor afschaffing doorsneesystematiek
 - Overgangsrecht progressieve premie kan toegepast worden, mits aan voorwaarden wordt voldaan

Inkomende werknemers

Expats (tijdelijk) in NL tewerkgesteld

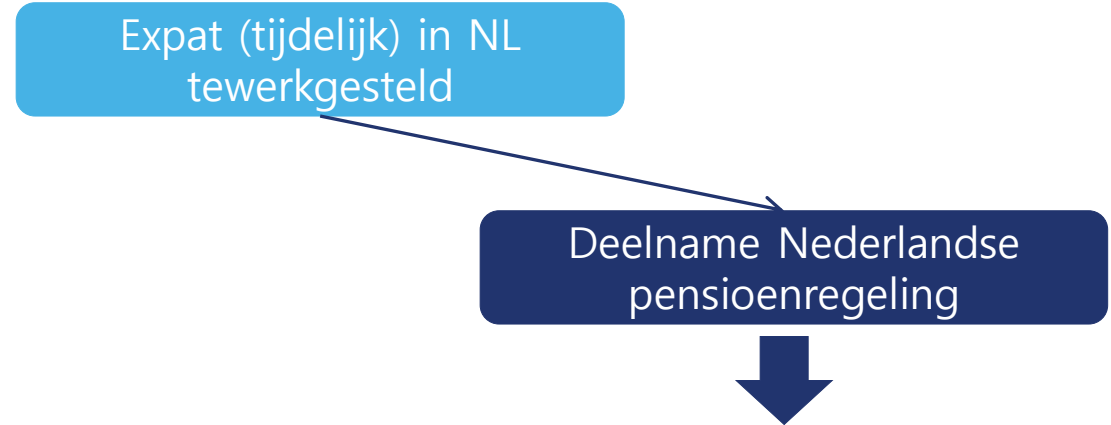
Deelname Nederlandse pensioenregeling

- Overgangsrecht progressieve premie: extra aandacht / sturing rond transitiedatum
 - Veelal specifieke kennis & ervaring en/of hoge functie -> extra aandacht voor arbeidsvoorwaardenpakket
 - Afhankelijk van leeftijd toepassing overgangsrecht progressieve premie wel of niet gewenst -> hoogte pensioenpremie
 - Ingekomen werknemer blijft doorgaans niet gehele carrière werken in Nederland -> minder impact oplopende kosten

Uniformering partnerbegrip:

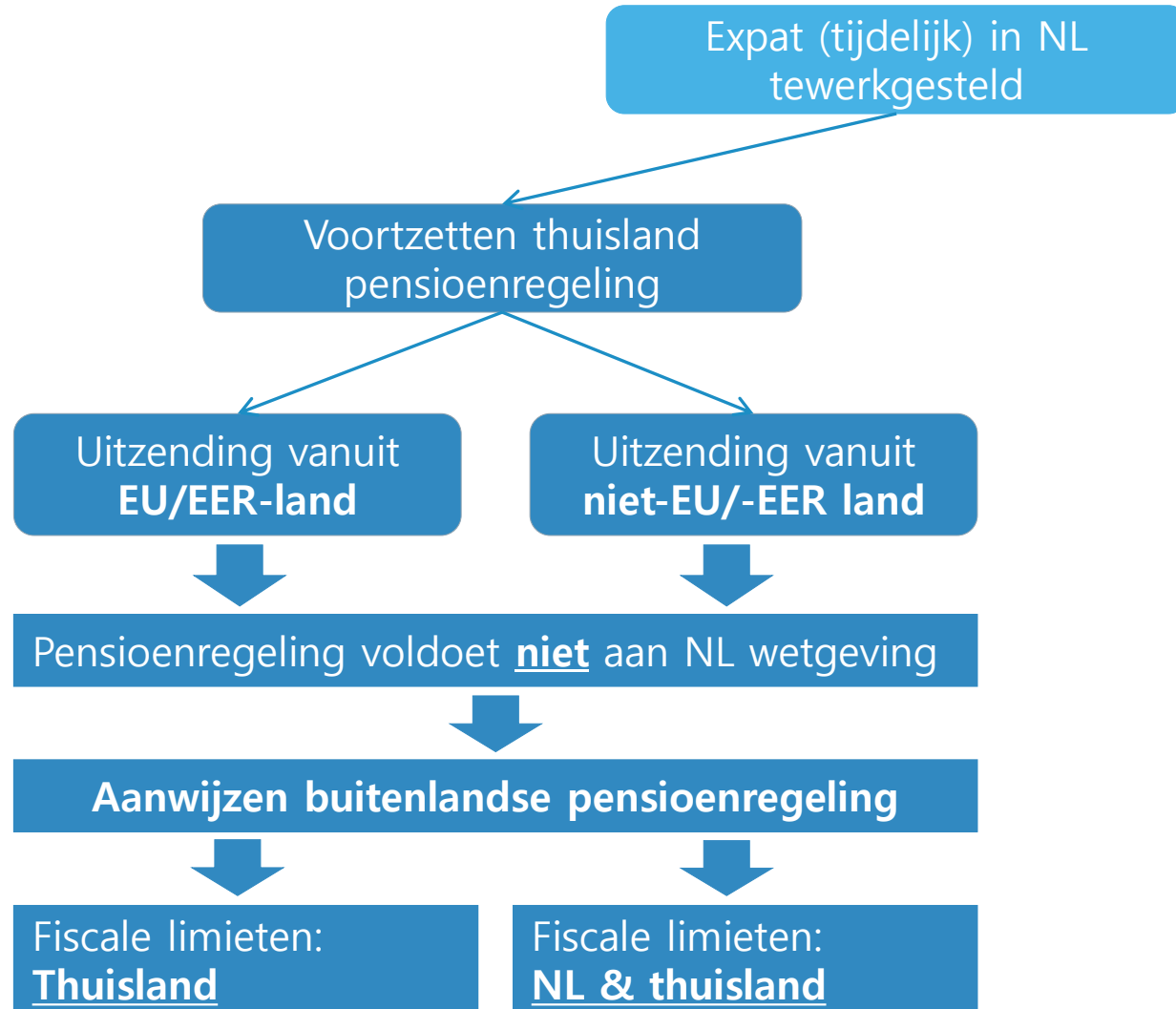
- Gezamenlijke huishouding: notarieel samenlevingscontract of samenlevingsverklaring
- Bij samenlevingsverklaring: woonachtig op hetzelfde adres + zorg voor elkaar

Inkomende werknemers

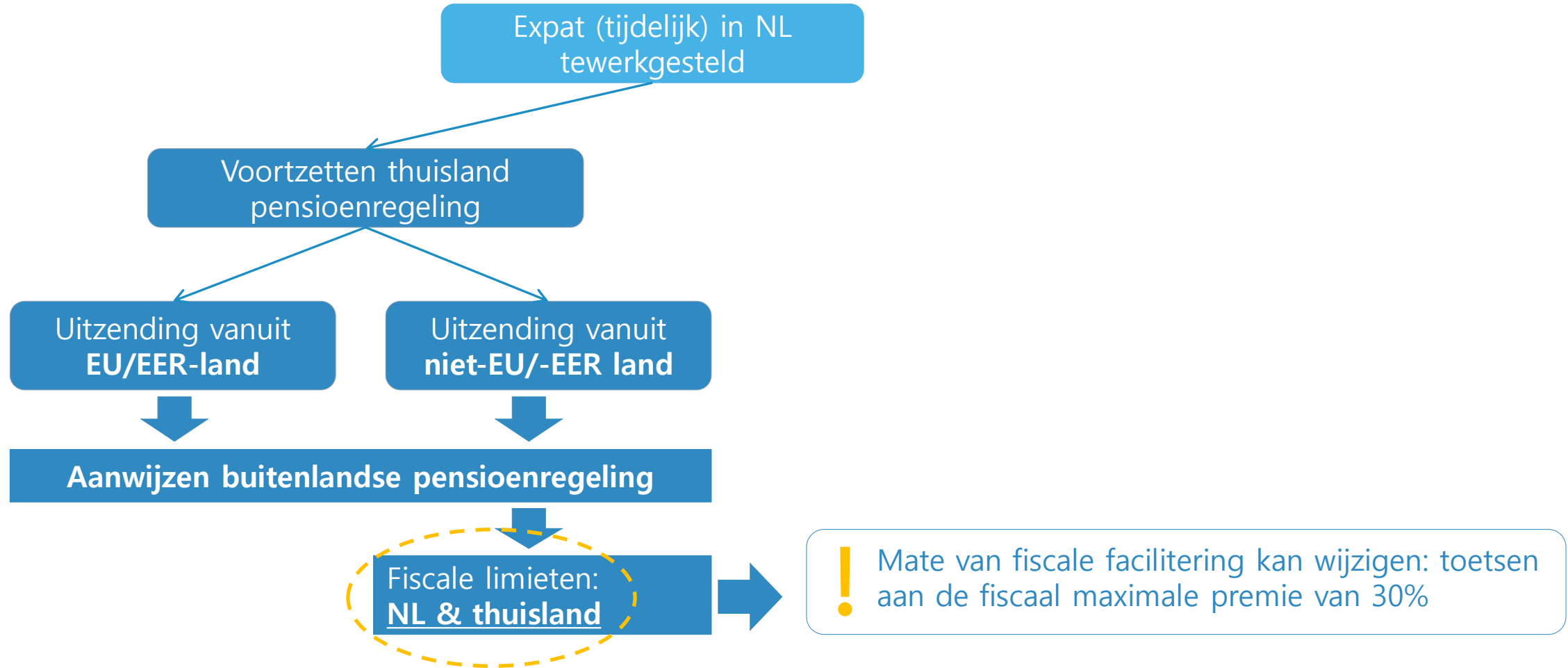

- US persons: mogelijke impact overgang naar premieovereenkomst
 - US kent specifieke effectenwetgeving die voorwaarden stelt aan bedrijven met beleggingsproducten waaraan US persons deelnemen
 - Van toepassing op US persons overal ter wereld -> brede definitie: US nationaliteit, US ingezetenschap, US Greencard, US contact- of bankinformatie zoals e-mailadres, telefoonnummer, bankrekeningnummer
 - Wetgeving niet van toepassing op DB-regelingen, wel op DC-regelingen -> nieuwe pensioenstelsel = DC
 - ! ○ Is de pensioenuitvoerder bereid een US person op te nemen in de pensioenregeling?
 - ○ Is de pensioenuitvoerder bij pensionering bereid een variabele pensioenuitkering aan te bieden aan een US person (flexibele premieregeling)?

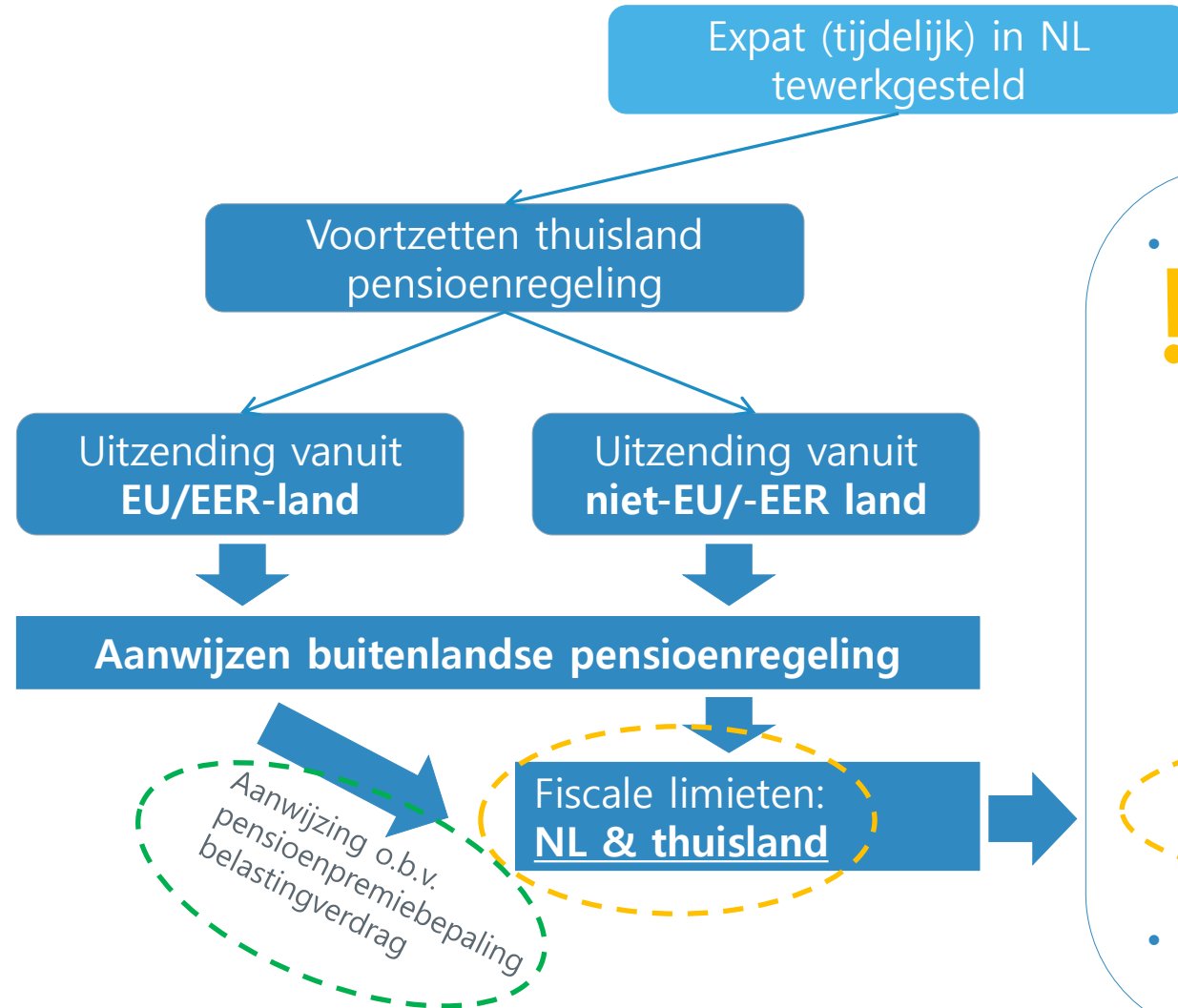
Inkomende werknemers

Inkomende werknemers

Inkomende werknemers

- Nieuw aanwijzingsverzoek indienen bij uitzending vanuit niet-EU/-EER land
 - Per 1 juli 2023? 1 januari 2027? Overgangsrecht?

Bijlage II. bij besluit DGB2012/7010M inzake internationale aspecten van pensioenen

Overige tewerkstellingen

Voorwaarden en bijzonderheden bij aanwijzing op grond van [paragraaf 2.2.2](#) van het besluit

I. Wijzigingen

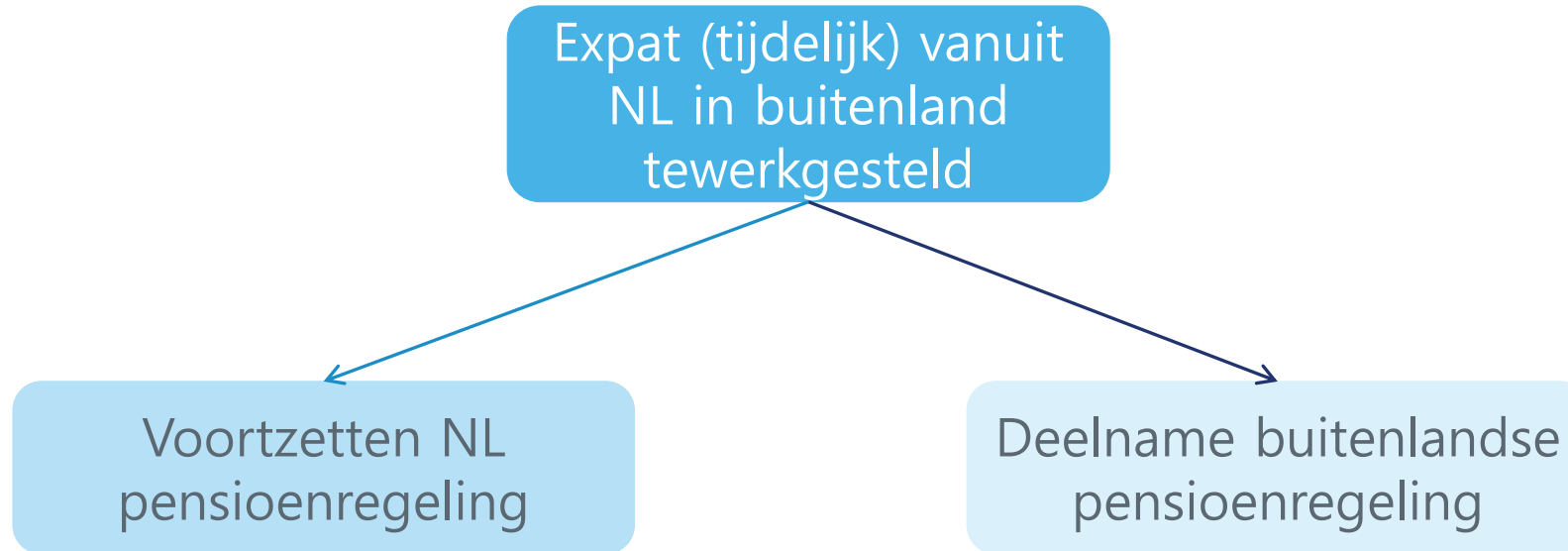
De aanwijzing vervalt zodra de buitenlandse pensioenregeling op meer dan ondergeschikte punten is gewijzigd. Bij een wijziging van de pensioenregeling op meer dan ondergeschikte punten kunnen werkgever en werknemer een nieuw verzoek om aanwijzing indienen. Verder is de aanwijzing van kracht tot het moment waarop een relevante wijziging van de Nederlandse fiscale wet- of regelgeving plaatsvindt. In die situatie vervalt de aanwijzing van rechtswege, eventueel na afloop van een periode van overgangsrecht.

- Geldt niet voor aanwijzingen op basis van pensioenpremiebepaling in belastingverdrag

Uitgaande werknemers

Uitgaande werknemers

Uitgaande werknemers

Expats (tijdelijk) vanuit NL in
buitenland tewerkgesteld

Deelname buitenlandse
pensioenregeling

Buitenlandse wetgeving
van toepassing, NL
wetgeving niet relevant

- **!** Aandachtspunt: NP in nieuwe pensioenstelsel op risicobasis, dus in beginsel geen dekking na einde deelname aan NL pensioenregeling
- Bij beëindiging deelname wel mogelijkheid voortzetting risicodekking
 - Door uitruil OP
 - Niet mogelijk indien OP door uitruil onder afkoopgrens komt
- Op pensioeningangsdatum wel uitruil OP in PP opbouwbasis mogelijk

Uitgaande werknemers

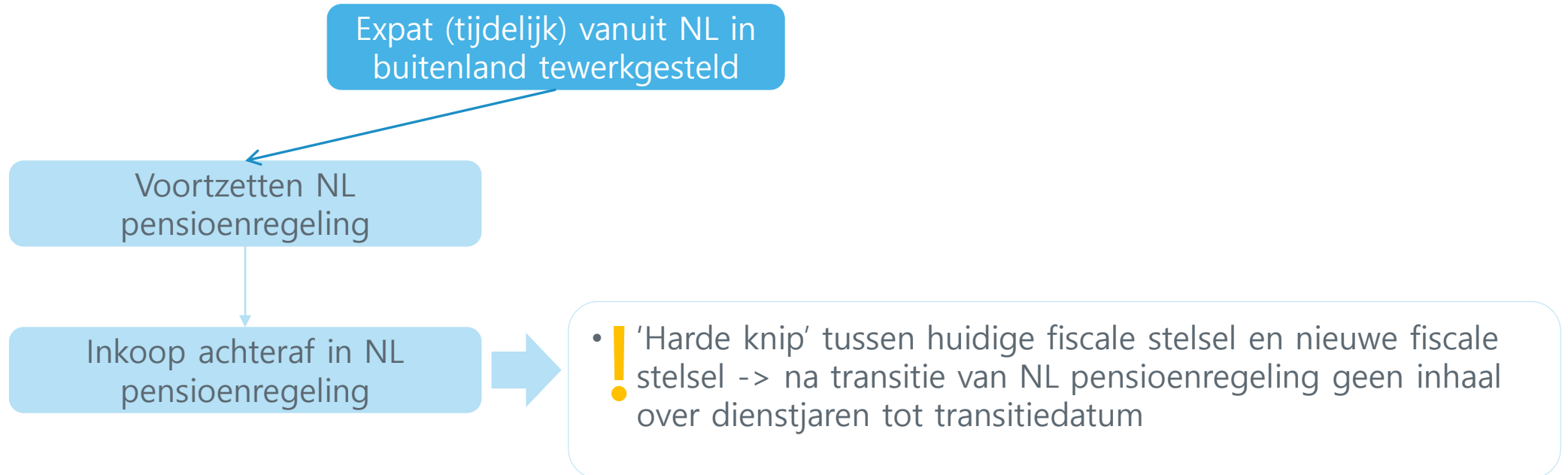
Expatriat (tijdelijk) vanuit NL in
buitenland tewerkgesteld

Voortzetten NL
pensioenregeling

- Vanaf transitiedatum moet de pensioenregeling in beginsel voldoen aan de WTP:
 - Premieovereenkomst
 - Leeftijdsonafhankelijke premie
 - Nieuwe vormgeving nabestaandenpensioen
- Werknemers die voor transitiedatum al deelnemer zijn, krijgen te maken met transitieperikelen:
 - Invaren (pensioenregeling uitgevoerd door pensioenfonds)
 - Compensatie voor afschaffing doorsneesystematiek
 - Overgangsrecht progressieve premie kan toegepast worden, mits aan voorwaarden wordt voldaan

Indien binnen pensioenovereenkomst:
onevenredig deel doorbelast aan
buitenlandse entiteit?

Uitgaande werknemers

Pensioengerechtigden

Pensioengerechtigden

Als gevolg van de WTP gaat de hoogte van pensioenuitkeringen mogelijk meer fluctueren

- De WTP kan bij invaren leiden tot een wijziging in de hoogte van lopende pensioenuitkeringen
- In de solidaire premiereregeling is sprake van een variabele uitkering
- In de flexibele premiereregeling is de optie van een variabele uitkering en hebben deelnemers een (beperkt) shoprecht

De hoogte van de pensioenuitkering kan van belang zijn bij de toedeling van de heffingsbevoegdheid op basis van een belastingverdrag

- Belastingverdragen met geclausuleerde bronstaatheffing

Artikel 17. Pensioenen, lijfrenten en socialezekerheidsuitkeringen

1. Onder voorbehoud van de bepalingen van artikel 18, tweede lid, zijn pensioenen en andere soortgelijke beloningen betaald aan een inwoner van een verdragssluitende staat alsmede lijfrente betaald aan een inwoner van een verdragssluitende staat slechts in die staat belastbaar. (...)
2. Niettegenstaande de bepalingen van het eerste lid, mag een pensioen of andere soortgelijke beloning, alsmede een lijfrente of socialezekerheidspensioen **ook worden belast in de verdragssluitende staat waaruit het afkomstig is**, in overeenstemming met de wetgeving van die staat, **indien het totale bruto bedrag ervan in enig kalenderjaar de som van 15.000 euro te boven gaat**.

Pensioengerechtigden

Artikel 18. Pensioenen, lijfrenten, socialezekerheidsuitkeringen en alimentatieuitkeringen

1. A. Onder voorbehoud van de bepalingen van artikel 19, paragraaf 2, zijn pensioenen en andere soortgelijke beloningen betaald aan een inwoner van een verdragsluitende Staat ter zake van een vroegere dienstbetrekking, alsmede lijfrenten en uitkeringen – al dan niet periodiek – uit pensioensparen, pensioenfondsen en groepsverzekeringen betaald aan een inwoner van een verdragsluitende Staat, slechts in die Staat belastbaar.
2. Niettegenstaande het bepaalde in paragraaf 1, mag een daar bedoeld inkomstenbestanddeel **ook worden belast in de verdragsluitende Staat waaruit dit inkomstenbestanddeel afkomstig is**, overeenkomstig de wetgeving van die Staat, indien en voor zover:
 - A. wat betreft inkomstenbestanddelen als bedoeld in paragraaf 1, subparagraaf a, de aanspraak op dat inkomstenbestanddeel in de verdragsluitende Staat waaruit het afkomstig is van belasting is vrijgesteld, dan wel de bijdragen die daarvoor zijn betaald aan het pensioenfonds, pensioenspaarfonds of de vennootschap die het inkomstenbestanddeel verschuldigd is, in het verleden bij het bepalen van het in die Staat belastbare inkomen in aftrek zijn gebracht, dan wel anderszins in het verleden **in die Staat in aanmerking zijn gekomen voor fiscale faciëring**; en
 - B. wat betreft inkomstenbestanddelen als bedoeld in paragraaf 1, subparagrafen a en b, dat inkomstenbestanddeel in de verdragsluitende **Staat waarvan de genietter ervan inwoner is niet tegen het algemeen van toepassing zijnde belastingtarief voor inkomsten verkregen uit niet zelfstandige beroepen, dan wel het brutobedrag van dit inkomstenbestanddeel voor minder dan 90 percent, in de belastingheffing wordt betrokken.**

Het vorenstaande is echter uitsluitend van toepassing **indien het totale brutobedrag van de inkomstenbestanddelen die op grond van het vorenstaande in de verdragsluitende Staat waaruit zij afkomstig zijn, belastbaar zouden zijn, in het kalenderjaar een bedrag van 25.000 euro te boven gaat.**

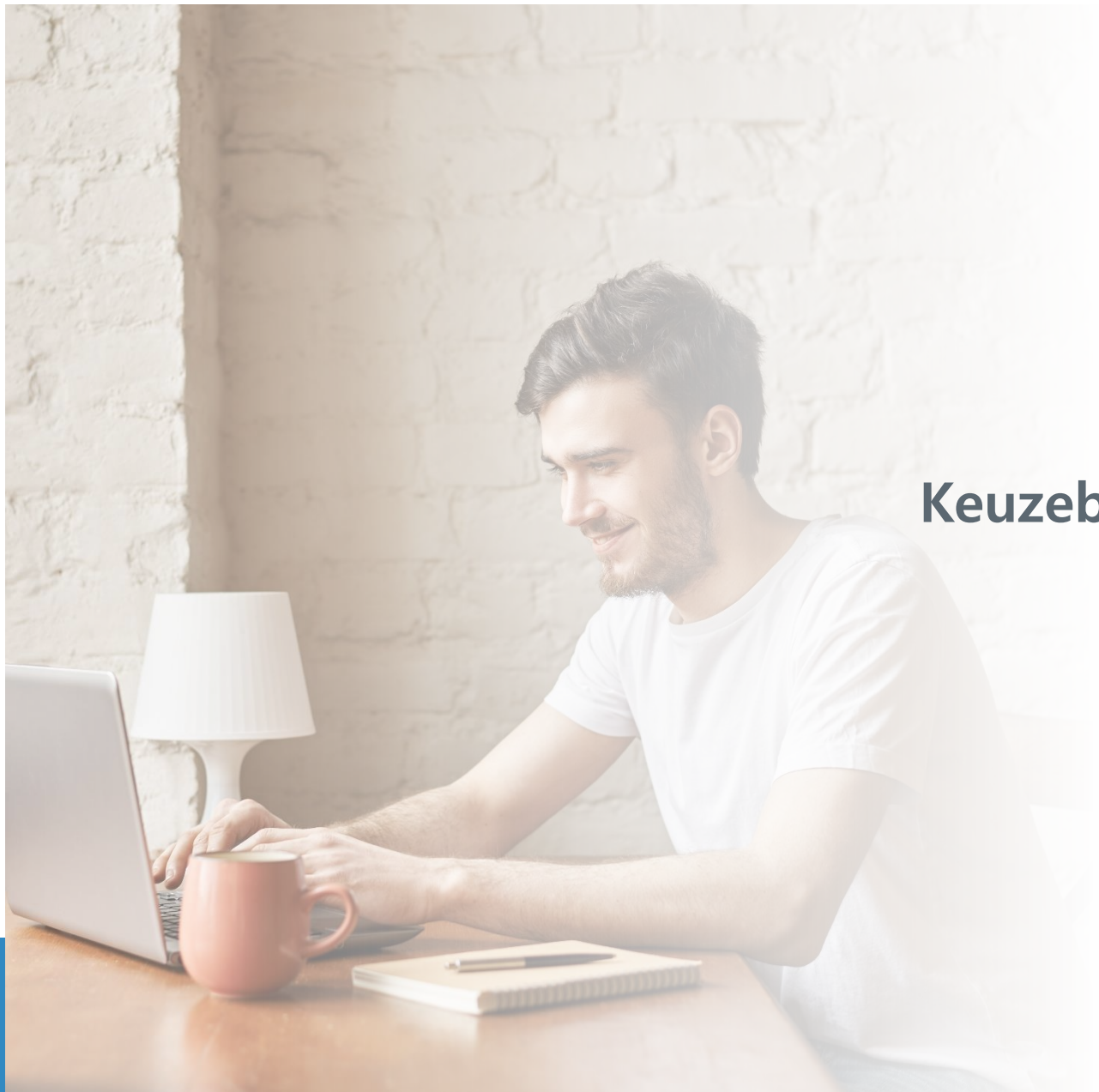
Pensioengerechtigden

Belastingverdragen met vergelijkbare bepaling aan Duitsland

- Cyprus: EUR 15.000
- Ierland: EUR 25.000
- Kroatië: EUR 5.445

Belastingverdragen met vergelijkbare bepaling aan België

- Albanië: EUR 20.000
- Bermuda: EUR 10.000
- Georgië: EUR 10.000
- Ghana: EUR 20.000
- Koeweit: EUR 20.000
- Portugal: EUR 10.000
- Slovenië: 15.000
- Uganda: EUR 10.000
- **UK: EUR 25.000**

Keuzebegeleiding

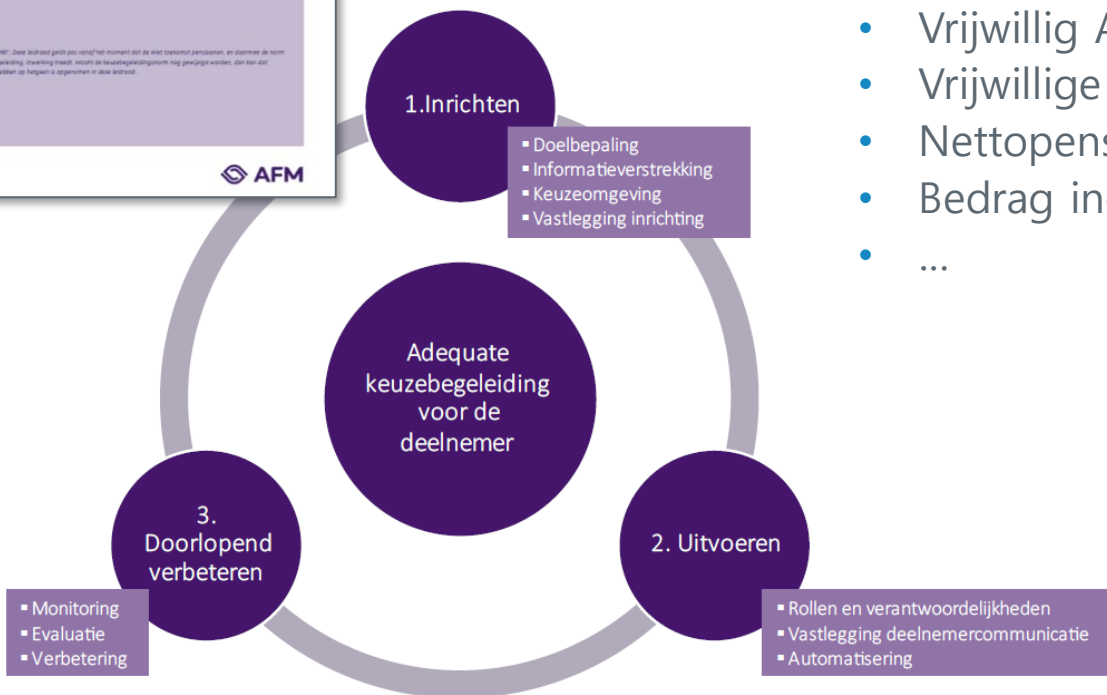
Keuzebegeleiding

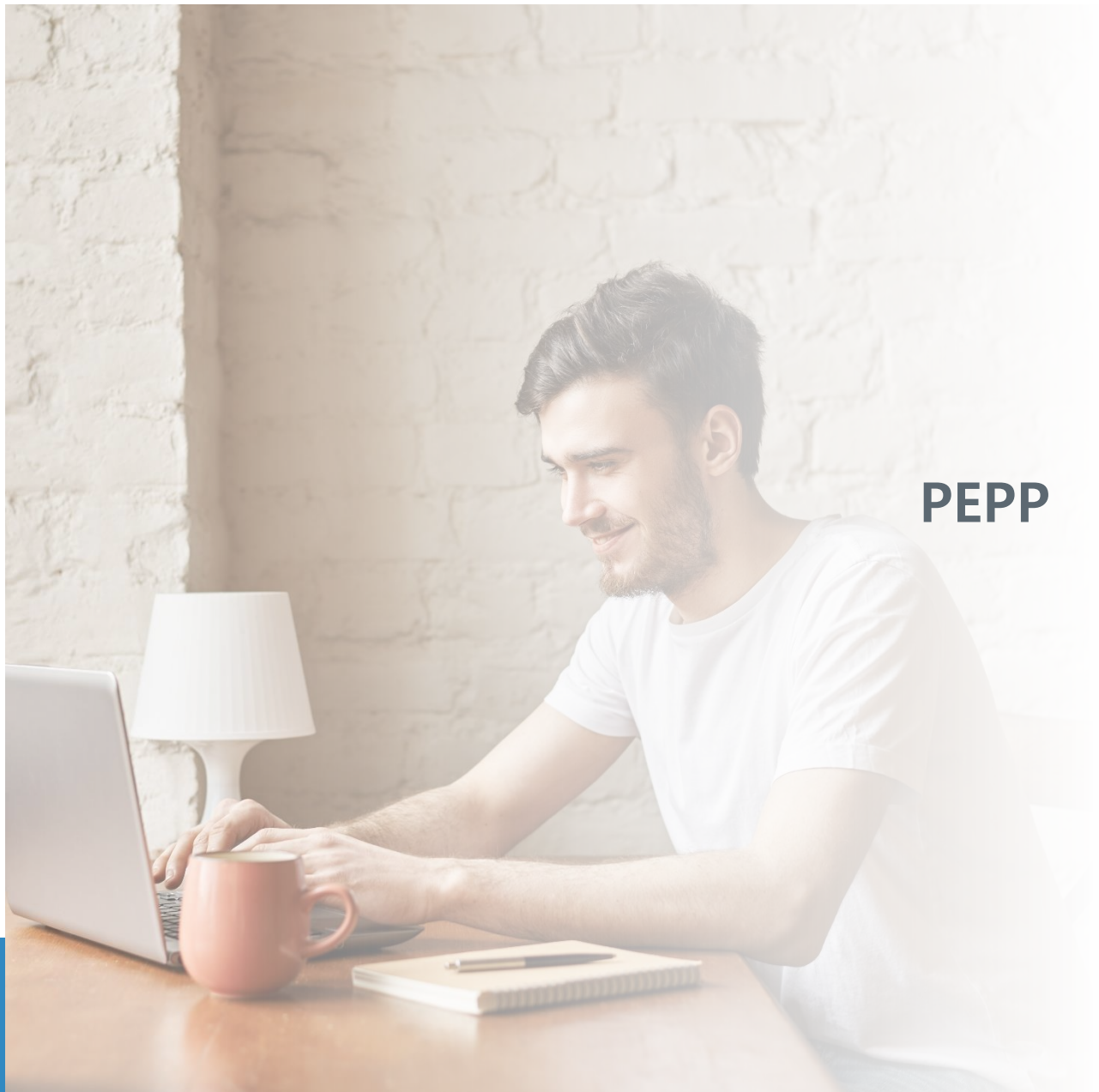
“Het is belangrijk dat de beoogde doelstellingen van keuzebegeleiding aansluiten bij de **behoeften en kenmerken van deelnemers**. De doelstelling van de begeleiding bij keuzes op pensioendatum is waarschijnlijk anders voor bijna-gepensioneerden dan voor werknemers die nog ver verwijderd zijn van hun pensioen. Het is aan de pensioenuitvoerder om inzicht te krijgen in verschillende **doelgroepen** en op basis daarvan een logische en volledige invulling te geven aan de wettelijke hoofddoelstelling.”

Grensoverschrijdende werknemers een aparte doelgroep?

- Vrijwillig ANW-hiaat -> risicoverzekering
- Vrijwillige voortzetting NP bij einde deelname
- Nettopensioen
- Bedrag ineens
- ...

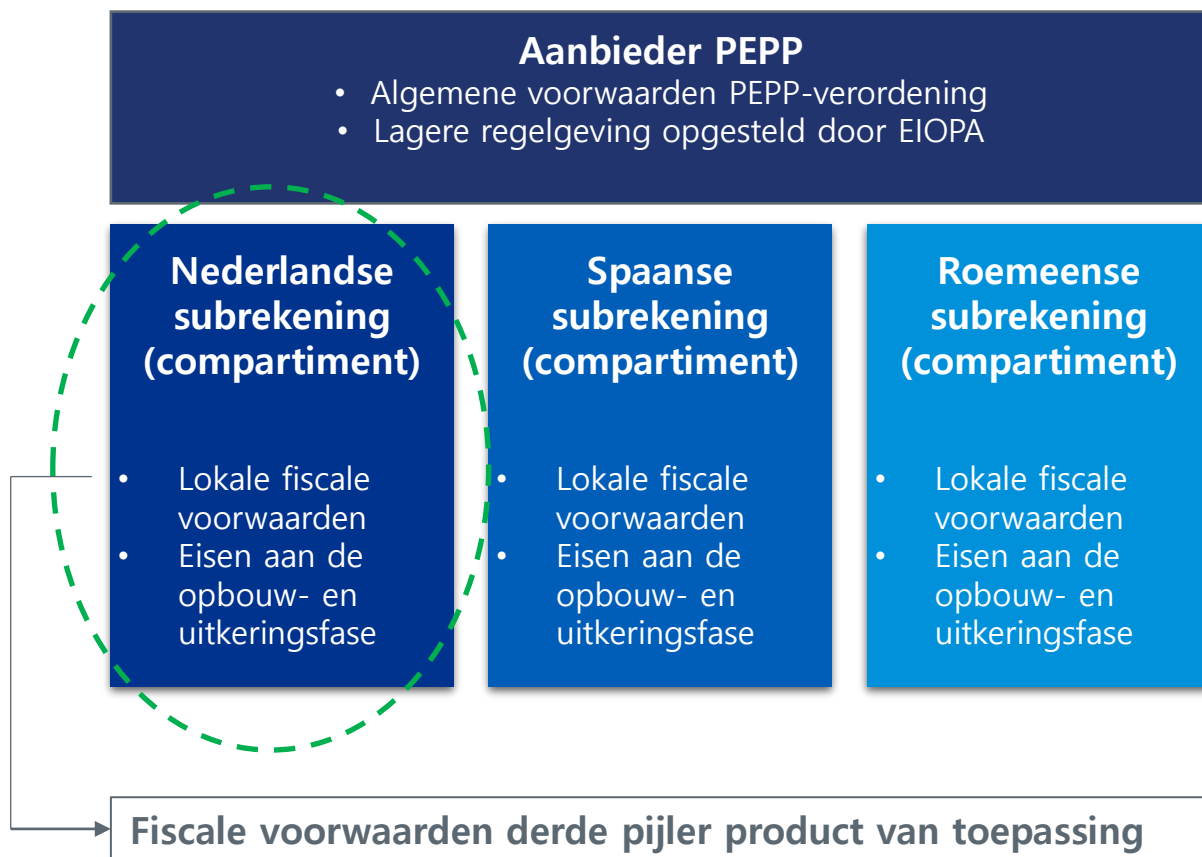
“Hoe adequate keuzebegeleiding er exact uit ziet is afhankelijk van de kenmerken van de deelnemers, de pensioenuitvoerder, de regeling en de keuze(s). Een uniforme keuzeomgeving, die voor elke deelnemer precies hetzelfde is ingericht, is daarom niet altijd gewenst. Pensioenuitvoerders kunnen gebruikmaken van reeds beschikbare gegevens over de **kenmerken van groepen deelnemers (bijvoorbeeld de hoogte van het bij hen opgebouwde pensioen, (aangemelde) partner, leeftijd, etc.), (...)**”

PEPP

PEPP

Inrichting PEPP-product

Aanbieders PEPP-product

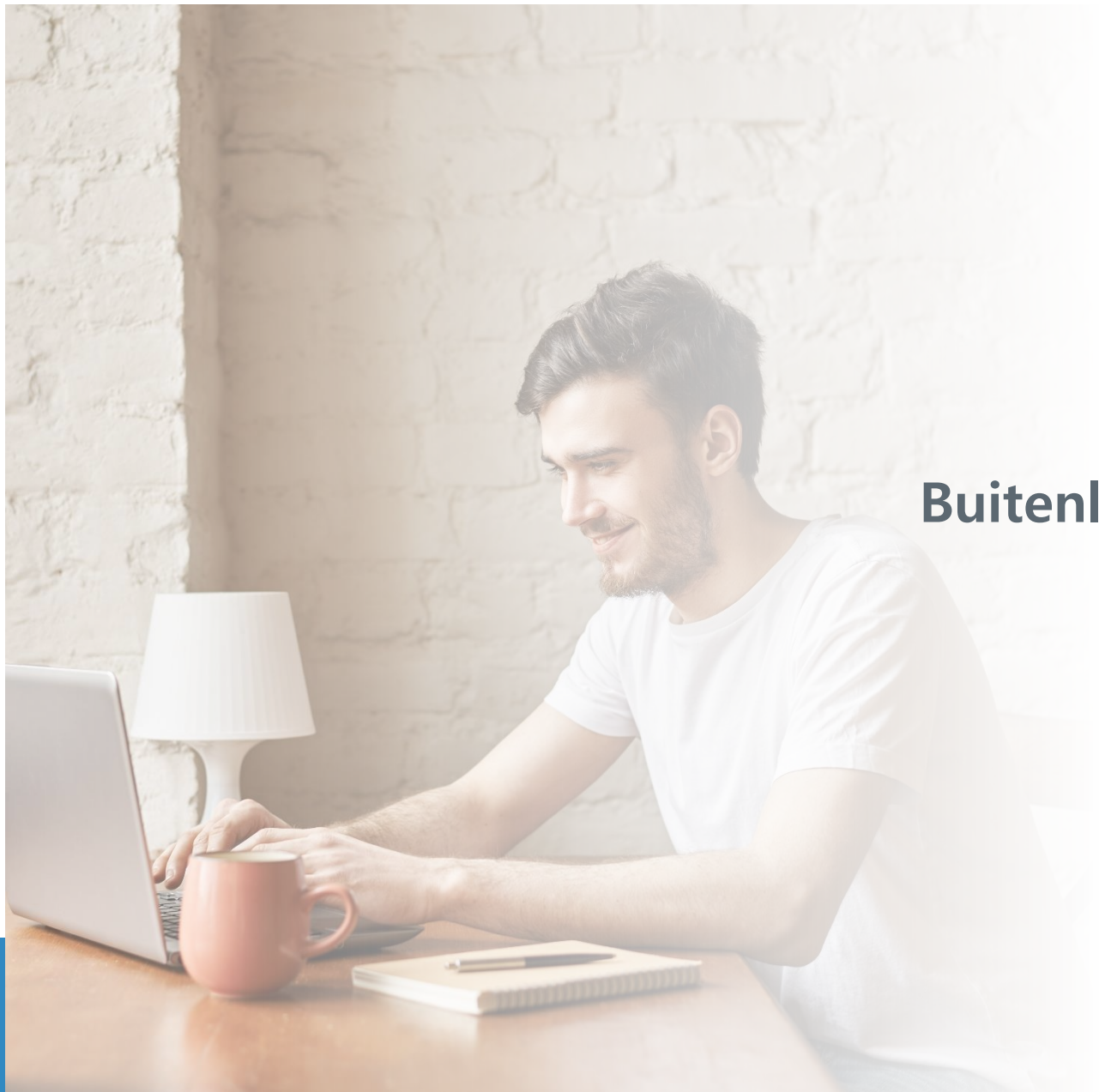

PEPP

Overzicht karakteristieken derde pijler

	Huidige 3 ^e pijler	Nieuwe 3 ^e pijler
Fiscale facilitering premie-inleg	Bij aanvang kalenderjaar nog niet de AOW-leeftijd bereikt	Bij aanvang kalenderjaar nog niet de leeftijd bereikt die vijf jaar hoger is dan de AOW-leeftijd
Maximaal premiepercentage	13,3%	30%
Premie-inkomen	Winst, loon, ROW, PU	Winst, loon, ROW, PU
Maximum premie-inkomen	€ 114.866	€ 114.866
Franchise	€ 12.837	€ 14.802
Reserveringsruimte - periode	7 jaar	10 jaar
Reserveringsruimte - maximum	17% van premiegrondslag, max. € 7.587 (€ 14.978 indien binnen 10 jaar voor AOW)	€ 38.000
Imputatie 2^e pijler	6,26 x Factor A voorgaande kalenderjaar	Premie-inleg voorgaande kalenderjaar, excl. compensatiepremie; bij toepassing overgangsrecht progressieve premie o.b.v. voorgeschreven formule (percentage van max. premiestaffel fictief toepassen op vlakke premie)

Gaat het nieuwe regime voor derde pijler producten een boost geven aan de PEPP?!

Buitenlandse pensioenuitvoerder

Buitenlandse pensioenuitvoerder

Nederlandse sociale en arbeidsrecht van toepassing op NL pensioenregeling ondergebracht bij buitenlandse uitvoerder

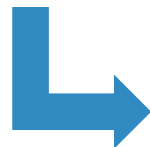
Pensioenwet geeft aan welke artikelen in ieder geval onder NL sociaal en arbeidsrecht vallen

Wel: vormgeving solidaire of flexibele premieregeling, vlakke premie, nieuw nabestaandenpensioen, uiterste transitiedatum

Diverse onderdelen zijn een mix van sociaal en arbeidsrecht en prudentieel kader; wat betekent dit voor uitvoerbaarheid en toezicht?

Niet: voorschriften transitieperiode; dus geen transitieplan, implementatie- en communicatieplan, invaren, compensatie

Hoe worden deelnemers in een NL pensioenregeling bij een buitenlandse uitvoerder beschermd?

Montae
& Partners

Bedankt voor uw aandacht!

